પુસ્તક ૨૭

અહો ! શ્રુતજ્ઞાનમ્

સંકલન
શાહ બાબુલાલ સરેમલ
બેડાવાળા

સં-૨૦૭૦, શ્રાવણ સુદ - ૫

શાસનના શણગાર પૂજ્ય સંયમી, વિદ્વાન, જ્ઞાની ગુરુભગવંતોના પાવન કરકમલોમાં નમ્ર સેવક શા. બાબુલાલ સરેમલ બેડાવાળાના કોટિ કોટિ વંદન...

શ્રી જિનશાસનશણગાર પંડિતવર્યશ્રી, ગુરુભક્ત શ્રાવકો આદિને પ્રણામ...

જણાવવાનું, ગુરુકૃપાથી આનંદ...

● જેમના સેવારત વર્ષોથી પ્રોજેક્ટ કેટલોગોનુંના વિસ્તારથી વિગતવારનાં પણ અનેક પ્રાચીન-અર્વાચીન ગ્રંથો પ્રકાશિત થયા. પુસ્તકોની સરળતાથી ઉપલબ્ધિને કારણે અભ્યાસને વેગ મળ્યો. પુસ્તકોના ગુરુઓને કારણે હસ્તલિખિત પ્રતોમાં જે અવતરણરૂપ સૂત્રોની શાસ્ત્રાર્થે હતી. તે નહિવત્ થયા પછી, મહાત્માઓમાં પ્રાચીન ગ્રંથોના અનુવાદ-સંપાદનોને કારણે પણ અભ્યાસ સુલભ બન્યો આ સર્વની ખૂબ ખૂબ અનુમોદના....

● સંકલિત શ્રી જૈન સંઘમાં મુખ્ય ૩ પ્રકારના પ્રોજેક્ટ થાય છે. (૧) પ્રાચીન શાસ્ત્રગ્રંથો - જેના અનુવાદો (૨) વાચના-વ્યાખ્યાન-સ્તવન-સ્વાધ્યાય આદિની પુસ્તિકાઓ અને (૩) પત્રિકા - જેમ કે વગેરે.

● પ્રોજેક્ટોની દુનિયામાં ૧૦૦ થી ૧૦૦૦ સુધીના પ્રોજેક્ટોનો આંક એક જ હોય છે, એટલે સામાન્યથી એવી ધારણા રહે કે ૫૦૦ નકલ છપાવો કે ૧૦૦૦, પ્રોજેક્ટ ખર્ચ સમાન હોય તેથી નકલ જ વધારી દેવી. પરંતુ એમાં પ્રોજેક્ટ સિવાય બીજું બે બાબતનો પણ વિચાર કરવો જરૂરી છે. (૧) કાગળનો ખર્ચ તો આવે જ છે. અને (૨) જિનવચનની આશાતના ઘણુ નકલોને સાચવવાની જવાબદારી આવી પડે છે. અને સંગ્રહનો પ્રશ્ન, ભૂલ લાગે, ક્યાં સુધી પડી રહે. આ બધું વિચારવું જોઈએ. તેથી આ ગ્રંથોને સીધેસીધા બગાડી જ્ઞાનભંડારોના ખર્ચ ગુરુભક્તના ખાતેથી છૂ. જ્યાં એક એકમાં મહાત્માઓને મોકલીને એક પ્રતને બે વીતરાગ જ કરવો પડતો હોય તો એ બાબતે સર્વેએ જેવું જોઈએ અને પુસ્તક મંગાવ્યા સિવાય મોકલવું યોગ્ય છે.?

● શાસ્ત્રગ્રંથોના પ્રોજેક્ટમાં મુખ્ય બે પ્રકાર હોય છે. (૧) જે માત્ર અધિપતિની જેલીમાં ઉપયોગ રહે એવા ગ્રંથો (૨) જેનાગમોના અભ્યાસ ઉપયોગી ગ્રંથો. આજે બજારભાવના આધારે જોઈ શકાય એવા વધુમાં વધુ ૭૦૦ થી ૭૫૦ જ્ઞાનભંડારો છે, એ ભંડારો પૂરતી તથા વધુમાં વધુ ૫૦ - ૧૦૦ નકલ અભ્યાસીઓ તો અધિપતિની જેલીમાં ઉપયોગ રહે. કેટલાક આદિ અન્ય ઉપયોગી ગ્રંથો તો સંઘુક્ત વિસ્તારથી મહત્ત્વના ૨૫-૫૦ જ્ઞાનભંડારો પૂરતી જ નકલ છપાવી, તે તે ભંડારોમાં મોકલી આપવી જોઈએ. એ માટે તો ૩૦૦-૪૦૦ કોપી પણ જરૂર નથી.

● અભ્યાસ ઉપયોગી જે ગ્રંથો હોય તેની જરૂર પ્રમાણે ૫૦૦-૭૦૦ નકલ છપાવાય. પરંતુ અભ્યાસ માટે તેમાંય અધિક નકલ જેવો નથી. આપણોના સંઘોમાં તો હેર, મુંબઈ, અમદાવાદના કેટલાક જ્ઞાનભંડારોમાં તો નવા પુસ્તકો રાખવાની પણ જગ્યા નથી, એટલે જરૂર પૂરતી હાર્ડ કોપી છપાવી, બાકીનો ગ્રંથ, સી.ડી., કે ડી.વી.ડી. દ્વારા આપવા તો જરૂરિયાત મહાત્માઓની જેટલાકને ઉપર જ રાખવો જોઈએ. જેઓને જ્યારે જેટલી નકલની જરૂરિયાત હોય, તેમણે-ત્યારે તેટલી નકલોની પ્રીન્ટ કઢાવી/કઢાવવાની ઉપયોગમાં લઇ શકશે.

● આજે સમગ્ર વિશ્વમાં પર્યાવરણનો મુદ્દો અત્યંત ચિંતાજનક છે. વધુ પુસ્તકો છપાવવામાં, કે છપાયેલ રહેવામાં જ્ઞાનની વિરાધના તો છે, જ પરંતુ એ કાગળના માટેના ઝાડોનોને નાશનો પણ મહત્ત્વનો મુદ્દો છે, આધુનિક ટેકનોલોજીના ઉપયોગ જોડિયાની છે. લોકો વાંચવાના પુસ્તકો પણ ઈ-રીડરમાં જ કે કોમ્પ્યુટરમાં વાંચવાનું વધુ પ્રીફર કરે છે. લોકોની માનસિકતાને અને માનસિકતા તે પણ નજર અંદાજ કરી શકાય નહીં, એ સમજે ત્યારે છે. અને જિનશાસનની આમાં કેટલા હદ્ કર્યું છે વધુ વિગત જણાવતા નથી... સાતમાસ સૂચન અવશ્ય આવકાર્ય છે. જિનાજ્ઞા વિરુદ્ધ લખાયું હોય તો મિચ્છામિ દુક્કડમ્...

' दासोऽहं सर्व साधूनाम् '

લી.
જિનશાસનના સેવક બાબુલાલ સરેમલ

સંવત ૨૦૭૦ દરમ્યાન નુતન પ્રકાશિત ગ્રંથો

ક્રમ	પુસ્તકનું નામ	કર્તા-સંપાદક	ભાષા	પ્રકાશક
૧	[illegible] (પ્રત)	[illegible]	સં.	જિનશાસન આરાધના ટ્રસ્ટ
૨	[illegible] (પ્રત)	[illegible]	સં.	[illegible]
૩	[illegible] (પ્રત)	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૪	[illegible] (પ્રત)	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૫	[illegible] ભાગ-૨	[illegible]	સં.	જિનશાસન આરાધના ટ્રસ્ટ
૬	[illegible]	[illegible]	સં.	જિનશાસન આરાધના ટ્રસ્ટ
૭	[illegible]	[illegible]	સં.	જિનશાસન આરાધના ટ્રસ્ટ
૮	[illegible] ભાગ-૧ થી ૩	[illegible]	ગુજ	જિનશાસન આરાધના ટ્રસ્ટ
૯	[illegible]	[illegible]	ગુજ	જિનશાસન આરાધના ટ્રસ્ટ
૧૦	[illegible]	કુંવરજી આણંદજી	ગુજ	જિનશાસન આરાધના ટ્રસ્ટ
૧૧	[illegible]	[illegible]	ગુજ	જિનશાસન આરાધના ટ્રસ્ટ
૧૨	[illegible]	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૧૩	[illegible]-૧,૨	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૧૪	[illegible]	[illegible]	સં.	[illegible]
૧૫	[illegible]	[illegible]	સં/ગુજ	[illegible]
૧૬	[illegible]	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૧૭	[illegible]	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૧૮	[illegible]	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૧૯	[illegible]	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૨૦	[illegible]	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૨૧	[illegible]	[illegible]	હિ.	[illegible]
૨૨	[illegible]	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૨૩	[illegible]	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૨૪	[illegible]	[illegible]	હિ	[illegible]
૨૫	[illegible] ભાગ-૧,૨	[illegible]	સં/ગુજ	[illegible]
૨૬	[illegible]	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૨૭	[illegible] ભાગ-૧ થી ૭	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૨૮	[illegible].....	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૨૯	[illegible]	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૩૦	[illegible]	[illegible]	હિ	[illegible]
૩૧	[illegible]-૧	[illegible]	ગુજ	[illegible]
૩૨	[illegible]-૨	[illegible]	ગુજ	[illegible]

સંવત ૨૦૭૦ દરમ્યાન નુતન પ્રકાશિત ગ્રંથો

ક્રમ	પુસ્તકનું નામ	કર્તા-સંપાદક	ભાષા	પ્રકાશક
૩૩	જૈન ધર્મનો પરિચય	આ. ભુવનભાનુસૂરિજી	ગુજ	દિવ્ય દર્શન ટ્રસ્ટ
૩૪	જૈન ધર્મ વાટિકા	આ. ભુવનભાનુસૂરિજી	હિ	દિવ્ય દર્શન ટ્રસ્ટ
૩૫	વાર્તા વિહાર	આ. ભુવનભાનુસૂરિજી	ગુજ	દિવ્ય દર્શન ટ્રસ્ટ
૩૬	અમીચંદની અમી દૃષ્ટિ	આ. ભુવનભાનુસૂરિજી	ગુજ	દિવ્ય દર્શન ટ્રસ્ટ
૩૭	[illegible]	પં. [illegible]વિજયજી	ગુજ	દિવ્ય દર્શન ટ્રસ્ટ
૩૮	[illegible] પાપ [illegible]	પૂ. [illegible]વિજયજી	ગુજ	દિવ્ય દર્શન ટ્રસ્ટ
૩૯	[illegible] વાત [illegible] સાથે	આ. રત્નસુંદરસૂરિજી	ગુજ	રત્નત્રયી ટ્રસ્ટ
૪૦	[illegible]	આ. રત્નસુંદરસૂરિજી	ગુજ	રત્નત્રયી ટ્રસ્ટ
૪૧	A to Z	આ. રત્નસુંદરસૂરિજી	ગુજ	રત્નત્રયી ટ્રસ્ટ
૪૨	[illegible]	આ. રત્નસુંદરસૂરિજી	ગુજ	રત્નત્રયી ટ્રસ્ટ
૪૩	[illegible]	આ. રત્નસુંદરસૂરિજી	ગુજ	રત્નત્રયી ટ્રસ્ટ
૪૪	[illegible]	આ. રત્નસુંદરસૂરિજી	ગુજ	રત્નત્રયી ટ્રસ્ટ
૪૫	[illegible]	આ. રત્નસુંદરસૂરિજી	ગુજ	રત્નત્રયી ટ્રસ્ટ
૪૬	મન ખોલીને મન	પં. [illegible]વિજયજી	ગુજ	કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ
૪૭	[illegible] ([illegible])	પૂ. [illegible]વિજયજી	ગુજ	કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ

[illegible] સ્વાગતમ્

પ. પૂ. આ. શ્રી હેમચંદ્રસૂરીશ્વરજી મ. સા. ના શિષ્ય પ. પૂ. આ. શ્રી કલ્યાણબોધિસૂરીશ્વરજી મ. સા. દ્વારા સંશોધન-સંપાદન પામીને એક અદ્ભુત નજરાણું શ્રીસંઘના કરકમલમાં [illegible] રહ્યું છે. જેનું નામ છે. "[illegible]" પ્રથમ ૪ વાર હસ્તપ્રતોની [illegible] સંશોધિત અને સંપાદિત કરવામાં આવેલી ૧૧ અપ્રગટ કૃતિઓનો આમાં સંગ્રહ છે.

(૧) રત્નાકરપંચવિંશતિકા-ટીકા :- શ્રી સંઘમાં સુપ્રસિદ્ધ રત્નાકરપચ્ચીસીની [illegible] સંસ્કૃત રચનાની પ્રાચીન વૃત્તિ.

(૨) વનસ્પતિ સપ્તતિકા-અવચૂરિ :- [illegible] વનસ્પતિ વિચાર કૃતિ.
કર્તા : પ. પૂ. પૂર્વાચાર્ય શ્રી મુનિચંદ્રસૂરિજી. અવચૂરિકાર : અજ્ઞાત - પૂર્વર્ષિ

(૩) ગિરનાર ચૈત્ય પ્રશસ્તિ : ઐતિહાસિક ચૈત્યોની સુંદર પ્રશસ્તિ.
લેખક : પૂ. પં. શ્રી [illegible]વિજયજી મ. સા.

(૪) [illegible] પાર્શ્વજિન સ્તોત્રવૃત્તિ : મંત્ર-યંત્ર-તંત્ર સાથે મહાપ્રભાવક સ્તોત્રની ગંભીર ટીકા.
સ્તોત્રકાર : પૂ. શ્રી [illegible]સૂરિજી (૧૫મી સદી) ટીકાકાર : પૂ. શ્રી [illegible]

(૫) [illegible] : [illegible] અંતર્ગત એક અતિ વિશિષ્ટ [illegible]

(૬) [illegible] : [illegible] નિરૂપણ કરતી એક વિરલ કૃતિ.
કર્તા : પૂર્વાચાર્ય શ્રી [illegible]સૂરિજી

(૭) [illegible] : [illegible] ૪ ૪ [illegible] ૪ ૪ વસ્તુઓનો નિર્દેશ કરીને. તેના [illegible] સ્વરૂપ રજૂ કરતી એક [illegible] કૃતિ. કર્તા : અજ્ઞાત પૂર્વાચાર્ય

(૮) [illegible] : [illegible] એક [illegible] શ્રી [illegible] મ. સા. દ્વારા [illegible]

(૯) [illegible] : અજ્ઞાતકર્તૃક (૧૦) [illegible] : અજ્ઞાતકર્તૃક

(૧૧) દિગંબર મતખંડન : પ. પૂ. પૂર્વાચાર્ય શ્રી [illegible]સૂરિજી. આ ગ્રંથ [illegible] દિગંબર મત પર [illegible] કરવામાં આવી છે.

સરસ્વતી પુત્રોને વંદના

(નિમ્નોક્ત ગ્રંથના સંશોધન-સંપાદનનું કાર્ય ચાલુ છે. ટુંક સમયમાં પ્રકાશિત થશે.)

પૂ.આ.પુણ્યપાલસૂરિજી (પૂ. રામચંદ્રસૂરિજી સમુદાય)

(૧) પ્રશ્નોત્તર સમુચ્ચય - કર્તા - પં. દીપવિજયજી મ.સા.

(૨) પ્રશ્ન ચિંતામણી - કર્તા - પં. વીરવિજયજી મ.સા.

(૩) જૈન તત્ત્વ સંગ્રહ - સંગ્રાહક - ચુનીલાલ હેમચંદ પારેખ

આ.વિજય શીલચંદ્રસૂરિજી - (શાસનસમ્રાટ પૂ.નેમિસૂરિજી સમુદાય)

(૧) ઉપધાનતપના ગીત - કર્તા - રાજરત્ન ઉપાધ્યાય

(૨) ઉપધાનતપના ગીત - કર્તા - અજ્ઞાત / લબ્ધિવિજયજી

(૩) ઐતિહાસિક ગીત - કર્તા - વિનયચંદ્રજી

પં.સંયમબોધિવિજયજી ના શિષ્ય પૂ. ગુણચંદ્રવિજયજી (પૂ.પ્રેમસૂરિજી સમુદાય)

(૧) આરાધક વિરાધક ચતુર્ભંગી - કર્તા - ઉપા.યશોવિજયજી-સંયમોન્નતિ વૃત્તિ સાથે

(૨) ઉપદેશ રહસ્ય - કર્તા - ઉપા.યશોવિજયજી-સંયમોન્નતિ વૃત્તિ સાથે ગુજરાતી ભાષાંતર

અનુમોદનીય સમાચાર

(૧) શ્રી ઘાટકોપર શ્વે.મૂ.પૂ. જૈન સંઘ - નવરોજી લેન, મુંબઈ દ્વારા તા. ૨૩ થી ૨૫ નવેમ્બરે પુસ્તક મેળાનું સુંદર આયોજન કરવામાં આવેલ, જેમાં ૬૦ થી વધુ જૈન પ્રકાશન તેમજ જ્ઞાનમાં પ્રવૃત્તિમય સંસ્થાઓએ ભાગ લીધો હતો. જૈન ધર્મની માહિતી તથા ગ્રંથો-પ્રકાશનની માહિતી જનસમુદાય સુધી પહોંચાડી હતી અને એક સાથે જ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં કાર્યરત વિદ્વાનો ને ભેગા થવા માટેનું ઉત્તમ પ્લેટફોર્મ પણ ઉપલબ્ધ બન્યું હતું. સંઘે પોતાના ખર્ચે દરેકને સ્ટોલ ઉપલબ્ધ કરાવ્યો. રહેવા જમવાની વ્યવસ્થા પણ કરી હતી. આ રીતે વિચાર-વિનિમય તથા સહકારની ભાવનાને પણ વિસ્તાર થાય છે.

(૨) શ્રી વર્ધમાન તપ પારણા પદ પ્રવર્તક સમિતિ - અમદાવાદ દ્વારા પૂ. ગચ્છાધિપતિ જયઘોષસૂરીશ્વરજી મ.સા.ની નીશ્રામાં પાલડી ખાતે તા. ૬ થી ૮ ડીસેમ્બર ૨૦૧૩ ના રોજ પુસ્તક મેળાનું આયોજન કરવામાં આવેલ જેમાં ૩૫ જૈન પ્રકાશક સંસ્થાઓએ ભાગ લીધેલ ઘણાં તથા પ્રકાશકોના પુસ્તકોના વેચાણને ખૂબ જ સુંદર પ્રતિભાવ મળ્યો.

શ્રી આશાપૂરણ પાર્શ્વનાથ જૈન જ્ઞાન ભંડાર - અમદાવાદ દ્વારા નવતર પ્રયોગ રૂપે પ્રદર્શનમાં દુર્લભ પ્રકાશનો વિદ્વાનના પોતાને ત્યાં ઉપલબ્ધ થવાપાત્ર પુસ્તકો ફક્ત દસ રૂપિયાના ટોકન રૂપે જ્ઞાનખાતામાં સહાયકને ભેટ સ્વરૂપે આપવામાં આવ્યા હતા. જેનો ખૂબ જ સુંદર પ્રતિભાવ મળ્યો હતો.

(૩) એલ.ડી. ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ ઇન્ડોલોજી દ્વારા શ્રી મહાવીર વિદ્યાલય દ્વારા પ્રકાશિત રાયપસેણિય સૂત્રમ્ (રાજપ્રશ્નીય સૂત્ર) તથા સંબોધપ્રકરણ - પ્રાકૃત સૂત્રમ્ ભાગ-૧, ૨ નું વિમોચન પૂ.આ.શ્રી મુનિચંદ્રસૂરિજી તથા પૂ.આ.શ્રી કલ્યાણબોધિસૂરિજીની નિશ્રામાં તા. ૧૪-૩-૨૦૧૪ના રોજ રાખવામાં આવેલ. જેમાં વિદ્વાનો દ્વારા સંગોષ્ઠિ અને વિદ્વદ્ ગ્રંથ પરિચય સૂત્રોની વ્યાખ્યાઓની ચર્ચાઓ રાખવામાં આવેલ, જેના ગુજરાતના અનેક યુનિવર્સિટીના પ્રોફે. સાથે વિદ્વદ્વર્ગ ઉપસ્થિત રહ્યા અને તેના લીધે આગમગ્રંથોમાં રહેલ વિવિધ પદાર્થોની નવા વિચારો જનસમુદાયને આપી અને આલોચનાનું નિર્માણ થયું.

(૪) શાસન સમ્રાટ પૂ.આ. નેમિસૂરિજી ભવન - હઠીસિંહની વાડી ના ઉપાશ્રય નિમિત્તે આ. શીલચંદ્રસૂરિજી મ.સા. ની નિશ્રામાં " જૈન ધર્મનું વિશ્વને પ્રદાન " ની ગત વિષયની વિચાર ગોષ્ઠીનું સં-૨૦૭૦ ના માગસર માસમાં રાખવામાં આવેલ જેમાં બહુશ્રુત વિદ્વાનોએ ભાગ લઇને પોતાના મંતવ્યો રજુ કર્યા હતા.

(૫) પ્રાણગુરુ ફાઉન્ડેશન અને હેમચંદ્રાચાર્ય યુનિવર્સિટી પાટણ અન્વયે શ્રી કુમારપાળ દેસાઈ અને શ્રી ગુણવંતભાઈ બરવાળીયાની અધ્યક્ષતામાં જ્ઞાનગોષ્ઠીનું આયોજન ડીસેમ્બર મહિનામાં ત્રણ દિવસ માટે પાટણ ખાતે રાખવામાં આવેલ. જેમાં જુદા જુદા મુદ્દા-વિષયો ઉપર વિદ્વાનોએ પોતાના શોધ નિબંધ પ્રસ્તુત કર્યા અને ઘણા જ શોધ-નિબંધ ગુર્જર જ્ઞાનધારા-૧૧ માં સમાવેશ કરીને પ્રકાશિત કરવામાં આવેલ.

ઉચ્ચકોટિના શ્રુતપ્રભાવકો દ્વારા સમજણપૂર્વકની સાચી શુદ્ધ શ્રુતરક્ષા

ગતાંક અંક નં. ૭૬ થી ચાલુ

(૪) સહજ સરળ ઉપયોગીતા :- જેઓ શ્રુતને બચાવવાની વાતે કરે છે. તેઓ પણ વાંચનમાં તો છાપેલા પ્રીન્ટેડ ગ્રંથોનો જ ઉપયોગ કરે છે. કારણ કે એકવાર શુદ્ધિ સંશોધન-સંપાદન થઈ ગયા બાદ તેની ગમે તેટલી નકલ બનાવવા છતાં ગ્રંથ શુદ્ધ સ્વરૂપે જ રહી શકે છે. સંશોધનમાં કદાચ કો'ક અશુદ્ધિ રહી હોય તો પણ તેટલા પૂરતી જ મર્યાદિત રહે છે. તેમાં વધારો થતો નથી. વળી, અનેક નકલ સહેલાઈથી થતી હોવાને કારણે તે સુલભતાથી મળી શકે છે તેથી હસ્તલિખિત ગ્રંથોની અપેક્ષાએ પ્રીન્ટેડ ગ્રંથો વાંચવામાં પણ ઘણા વધુ સરળ હોય છે. છેલ્લા ૨૦૦ વર્ષોના ઇતિહાસનું સિંહાવલોકન કરશો તો જણાશે કે પ્રીન્ટેડ ગ્રંથો આવ્યા બાદ શ્રીસંઘમાં શ્રુતજ્ઞાનનું પ્રમાણ અને તેનું અધ્યયન કેટલું વધ્યું છે. જો પ્રીન્ટીંગનો સહારો ન લીધો હોત તો જૈન શાસ્ત્રોની સાહિત્યિક સમૃદ્ધિ જે આજે જોવા મળે છે, જેમાંનું આજે શું હોત ? પ્રીન્ટીંગના ઉપરોક્ત બધા લાભોને દીર્ઘદ્રષ્ટિથી વિચારીને પ.પૂ. સાગરાનંદસૂરિજી મ.સા., પૂ.મુ.શ્રી પુણ્યવિજયજી મ.સા., પૂ.સર્વસિદ્ધાંત નિષ્ણાત આ.શ્રી પ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજ, પૂ.આ.રામચંદ્રસૂરિજી મ.સા. પૂ.આ.રામસૂરિજી (ડહેલાવાળા), શાસનસમ્રાટ પૂ.આ.શ્રી નેમિસૂરીશ્વરજી મ.સા., પૂ.આ.કલાપૂર્ણસૂરિજી મ.સા., પૂ.આ.ૐકારસૂરિજી મ.સા., પૂ.આ.લબ્ધિસૂરિજી મ.સા. વગેરે વગેરે અનેક ધુરંધર સંયમી, જ્ઞાની, ગીતાર્થ આચાર્ય ભગવંતો તથા ગચ્છાધિપતિઓએ ક્યારે'ય પ્રીન્ટીંગનો વિરોધ કર્યો નથી કે હસ્તલેખન પર અતિશય ભાર આપ્યો નથી. ત્યારે આજના ટેક્નોલોજીયુક્ત આધુનિક યુગમાં હસ્તલેખન કરનાર આ માટે આગ્રહપૂર્વક મુદ્દા ઉભા કરી શ્રીસંઘને ગેરમાર્ગે દોરવાનું કાર્ય કરે છે તે સમજાવું મુશ્કેલ છે.

(૫) જ્ઞાનદ્રવ્ય વ્યય :- વર્તમાન દૃષ્ટિએ વિચારીએ તો ૫૦૦ પ્રત સારા મજબૂત કાગળ ઉપર છપાશે ને ૧૦ પ્રત લખાશે તો લખવાનો ખર્ચ છપાવવા કરતા અનેકગણો થાય. પ્રત લખાવવામાં જે ખર્ચ થાય એટલા ખર્ચમાં એટલામાં તો ૧૦૦ પ્રત કિંમતથી ઉત્તમ કાગળ ઉપર છપાઈ જાય. અને તે પણ એક સમાન શુદ્ધ સંપાદિત કે જેમાં લહિયાઓની અશુદ્ધિ વગેરે કોઈ પણ પ્રશ્ન નડે નહીં. ઉપરોક્ત પાંચે'ય વિચારણીય મુદ્દાઓ અનેક શ્રુતપ્રભાવકોના ખ્યાલમાં જ હતા. અને માટે જ પોતાના આશ્રિતોને સંશોધન કરીને શુદ્ધ એવા સંપાદનોને છપાવવા અંગે પ્રેરણાઓ જ વિશેષ તેમણે સ્વીકાર્યો, શ્રીસંઘે પણ આ પછી યોગ્ય માર્ગ અપનાવવો જોઈએ. આજની વાસ્તવિકતા તો એ છે કે શ્રીસંઘમાંથી ઘણું કરીને આવી ખોટી હિલચાલની હકીકતોથી અજાણ હોય છે. તેઓ તો શ્રુતલેખનના મહિમાના ઢોલ સાંભળી, જે તે સંસ્થાની પ્રચાર-પ્રસારની વાતમાં આવી જઈને શ્રુતભક્તિથી પ્રેરાઈને જ્ઞાનદ્રવ્ય અર્પણ કરી દે છે, અને જ્ઞાનદ્રવ્ય ખૂટવા બાદ એવું શું, તેનું વળતર મળવું એ પ્રશ્ને ઉત્તર વણઉકેલ રહે છે. માટે જ આ બધું વર્ષોથી ચાલ્યા કરે છે. અમો ઉપર જે વિગત જણાવી છે તેને વ્યવસ્થિત રૂપમાં સમજે કોઈ ઊંડું ઉતરે તો ઊંડું પણ અનેક વાસ્તવિકતાઓ બહાર આવી શકે તેમ છે.

જિનશાસનવિરુદ્ધ કંઈ લખાયું હોય તો ક્ષમાયાચના...

ભાવિ પેઢી માટે શુદ્ધ શ્રુતખજાનાના સંરક્ષણની યોગ્ય પદ્ધતિ

પ્રભુ મહાવીરનું જૈન શાસન ૨૧૦૦૦ વર્ષ સુધી ચાલવાનું છે અને તે માટે શ્રુતજ્ઞાનનું સંવર્ધન-સંરક્ષણ અત્યાવશ્યક છે. આ શ્રુતના સંરક્ષણ માટે શ્રુત બચાવવું કેટલી વિસ્તારથી ચર્ચા-વિચારણા તથા લાભ-નુકશાન બાબત જુદા જુદા લેખોમાં વિશ્લેષણ કરેલ છે જેની વિગતો અગાઉના અંકોમાં પ્રકાશિત થઈ છે.

શ્રુતલેખનનો પણ મૂળભૂત આશય તો ૫૦૦-૭૦૦ વરસ પછીની પેઢીઓ સુધી શુદ્ધ શ્રુત પહોંચે એ જ છે. પરંતુ વર્તમાન કાગળની વિષમતા દ્વારા એ શુદ્ધ સ્વરૂપે શ્રુતના લેખન દ્વારા આપણે ચાહીએ તે પ્રમાણેનું સફળ બની શકતું નથી. પરંતુ અન્ય પદ્ધતિઓથી એ કાર્ય ૫૦૦-૭૦૦ વરસ સુધીનું થઈ શકશે, જે હવે આપણે જોઈશું.

(૧) પૂ. આગમપ્રભાકર શ્રી પુણ્યવિજયજી મ.સા., શ્રુતભાસ્કર શ્રી જંબૂવિજયજી મ.સા., વગેરેએ અનેક પ્રાચીન હસ્તલિખિત પ્રતો મેળવીને ઘણા વર્ષોના પરિશ્રમપૂર્વક જે ગ્રંથો શુદ્ધ કરીને મુદ્રિત કરાવ્યા છે, તે ગ્રંથોને ૫૦૦-૭૦૦ વર્ષ ચાલે તેવા કાગળ ઉપર જ વર્તમાન ટેક્નોલોજી દ્વારા પ્રીન્ટ કરાવીને સાચવી લેવામાં આવે, તો શ્રુતલેખન દ્વારા જે કાર્ય કરવું છે, તે કરતા વધુ શુદ્ધ સ્વરૂપે થાય તથા એમાં ઓછા સમયમાં અનેક ગણું કામ થાય.

(૨) શુદ્ધ મુદ્રિત થયેલ આગમાદિ ગ્રંથોને આજની ટેક્નોલોજીનો યોગ્ય ઉપયોગ કરીને સ્કેન કરાવીને તેની સોફ્ટ કોપી તૈયાર કરાવવી જોઈએ. આ સોફ્ટ કોપી પરથી આધુનિક ટેક્નોલોજી દ્વારા ફોટોએચ પદ્ધતિથી એન્ગ્રેવીંગ થઈ શકે. જેથી જે તે ગ્રંથ શુદ્ધ રીતે જુની લીપિમાં પણ કોતરાઈ જાય. આ એન્ગ્રેવીંગ આજની પદ્ધતિ મુજબ (૧) તાડપત્ર (૨) પત્થર અને (૩) ધાતુ એમ ત્રણ ઉપર કરી શકાય છે.

એન્ગ્રેવીંગ દ્વારા તાડપત્ર ઉપર મશીન દ્વારા સારી રીતે કોતરણી થઈ શકે છે. આજે એ પ્રમાણે કરાવવાનું થાય જ છે. આવશ્યકતાનુસાર તેની ઉપર શાહી પૂરી દેવાથી સરસ પણ વાંચી શકાય છે.

એ જ રીતે માર્બલ કે ગ્રેનાઈટ વગેરે ઉપર પણ વ્યવસ્થિત રીતે એન્ગ્રેવીંગ થાય છે. આજે જેમ કોમ્પ્યુટર દ્વારા જ માર્બલ-ગ્રેનાઈટની તકતીઓ પર એન્ગ્રેવીંગ કરીને કોતરકામ થાય છે. એ જ રીતે પ્રાચીન શ્રુતખજાનાનું દીર્ઘકાલીન રક્ષણ કરી શકાય છે.

ત્રીજા વિકલ્પ તરીકે ધાતુ ઉપર-એટલે કે તાંબાની પ્લેટ વગેરે ઉપર પણ ખૂબ જ સુંદર રીતે એન્ગ્રેવીંગ કરીને પછી તેમાં શાહી ભરવાથી ખૂબ જ સુંદર રીતે સ્પષ્ટ વાંચી શકાય છે.

આ રીતે શુદ્ધ ગ્રંથોને એન્ગ્રેવીંગ પદ્ધતિ દ્વારા સેંકડો વર્ષો સુધી યથાવત્ સાચવી શકાય છે.

ઉપરોક્ત રીતે સેંકડો વર્ષો સુધી ટકી શકે એ રીતે તૈયાર થયેલ ગ્રંથોને સુરક્ષિત રાખીને સેંકડો વર્ષો સુધી કેવી રીતે સાચવી શકાય એ માટે પણ યોગ્ય વિચારણા પ્રસ્તુત છે.

પ્રાચીનકાળમાં તો મંદિરના શિખરોના ભોંયરાના ભાગમાં પણ આ ગ્રંથો સચવાતા હતા. શિખરનો આકાર પીરામીડ વગેરે સ્વરૂપનો હોવાથી ગ્રંથો લાંબા સમય સુધી ઉધઈ-ભેજ કે કુદરતી વાતાવરણ સામે સુરક્ષિત પણ રહી શકતા હતા. ચૈત્યવાસી યતિઓ પ્રાચીન મંદિરોમાં રહેલા આવા હસ્તલિખિત ગ્રંથોની સુરક્ષા સાચવવા માટે જ જે તે મંદિરના પરિસરમાં રહેતા હતા. પરંતુ કાળક્રમે તેમાં વિકૃતિઓ આવતા ચૈત્યવાસી પરંપરા ઉત્તરોત્તર ઘટતા બંધ થઈ ગઈ.

અત્યારે હસ્તલિખિત ગ્રંથો જ્ઞાનભંડારોના સારા વાતાવરણમાં રહેલા છે જેની યોગ્ય દેખભાળ અને સમયસીમાના અભાવે તેમજ ચોરી વગેરેને લીધે દિવસે દિવસે ઓછા થતા જાય છે. આ અમૂલ્ય એવો શ્રુતવારસો જાળવવો જે તે સંઘ કે સંસ્થાની શક્તિઓને છે પરંતુ જેમ રહેલ શ્રુત તો પ્રભુ મહાવીરની શ્રુતગંગા વિરાસતમ્ ની ચાલીવું છે અને શ્રુતભક્તિવાળીની પરંપરાથી આવેલ આપણા આચાર્ય ભગવંતોના અધિકાર ક્ષેત્રમાં જ આવે છે. આ શ્રુતને ભવિષ્યની પેઢી માટે સાચવવું પણ આપણા સૌની ફરજ છે. જુના જીર્ણ શીર્ણ થતાં રહેલ આવા હસ્તલિખિત વારસાને સારા પાકા માધ્યમમાં કુદરતી આપત્તિ સામે ટકી શકે એવા માધ્યમમાં ખસેડવો જોઈએ. ઉપયોગ અનુસાર શ્રુતને ડીજીટલાઈઝેશન દ્વારા સ્કેનીંગ કરાવીને તેની સોફ્ટ કોપી બનાવીને રાખવી જોઈએ. અને આ ગ્રંથોનું સૂચિપત્ર બનાવીને સંશોધન કર્તા મહાત્માઓને આપવાથી તેઓને સંશોધન-સંપાદન માટે ઉપયોગી તેમજ પ્રાચ્ય ભાષા આગમ એવા પૂર્વાચાર્યોના રચેલા ગ્રંથો પ્રકાશમાન થશે. ડીજીટલ સ્વરૂપમાં રહેલ ગ્રંથોની સારા ભાવે કાગળ ઉપર તો લેસરપ્રીન્ટીંગ પદ્ધતિ દ્વારા તાડપત્ર-પત્થર કે તાંબાપત્ર ઉપર કોતરેલ ગ્રંથોની એક નકલ વિવિધ સ્થળોએ રાખવાથી કુદરતી આપત્તિમાં ભગવાનો નષ્ટ થયેલ શ્રુત પણ બીજે સ્થળેથી ભવિષ્યમાં મૂળસ્વરૂપે ઓરીજનલ સ્વરૂપે ઉપલબ્ધ બનશે. સ્કેનીંગ કરાવેલ હસ્તપ્રતોની ઝેરોક્ષ નકલ પણ પૂજ્યોને સંશોધન-સંપાદન માટે ઉદારતાપૂર્વક આપવાથી ગ્રંથોના શુદ્ધિકરણ કરવા દ્વારા પાઠ-ભેદ-પાઠાંતર જેવું વિશ્લેષણ થશે તેમજ અપ્રગટ રહેલ એવા ગ્રંથો પ્રકાશમાન થશે અને શુદ્ધિકરણ પૂર્વક પ્રકાશિત થયેલ ગ્રંથોના કોમ્પ્યુટરની સોફ્ટકોપી દ્વારા પણ લાંબે સમય સુધી આ શ્રુતવારસો ભવિષ્યની પેઢીને માટે ઉપયોગી બનશે અને પૂજ્યોને સ્વાધ્યાય અભ્યાસ માટે ગ્રંથો સહેલાઈથી ઉપલબ્ધ થવાથી તેમના અભ્યાસ ક્ષેત્રમાં પણ ખૂબ જ વધારો થશે. આજ સુધી ઘણી બધી વ્યક્તિઓએ ઘણા બધા કુદરતી આપત્તિ અને રાજકીય અસ્થિરતા સમયમાં શ્રુતવારસાનું સંરક્ષણ કરીને આ શ્રુતવારસો આપણા સુધી પહોંચાડવામાં અગત્યનો ભાગ ભજવ્યો છે. તેઓ સર્વેની હૃદયપૂર્વક અનુમોદના કરીએ સાથે તેઓનો ફાળો પણ ઘણો જ મહત્વનો છે.

e-library - ઇ-લાયબ્રેરી

ગ્રંથ મેળવો. ● આગમોદ્ધારક પૂજ્ય સાગરજી મ.સા. દ્વારા સંપાદિત થયેલ જ ૪૬૦ ગ્રંથોનું સ્કેનીંગ-એડીટીંગ કરાવીને પૂ.પં. ચંદ્રસાગરજીની પ્રેરણાથી જૈન શાસન સેવા ટ્રસ્ટ દ્વારા ઇ-લાયબ્રેરી બનાવવામાં આવી રહી છે. પૂજ્ય સાધુ-સાધ્વીજી ભગવંતોને અભ્યાસ માટે જોઈતા ગ્રંથો પ્રિન્ટ કરાવીને મળી શકશે. સંપર્ક :- ઇન્દ્રવદનભાઈ શાહ મો. ૯૬૦૪૮૬૦૦૫૨

● તત્ત્વાર્થ સૂત્ર કે વિવિધ પ્રકાશન :- સંપાદક :- પૂ.શ્રી દીપરત્નસાગરજી મ.સા. તત્ત્વાર્થ સૂત્રના આજ સુધીના પ્રકાશિત ૭૨ પુસ્તકોની ડીજીટલાઈઝેશન કરીને પીડીએફ ની ડીવીડી બનાવવામાં આવી છે જેમાં શ્વેતાંબર સંપ્રદાયના ગુજરાતી-૨૩, અંગ્રેજી-૪, હિન્દી-૬, સંસ્કૃત-૪ તેમજ દિગંબર સંપ્રદાયના ગુજરાતી-૨, અંગ્રેજી-૪, હિન્દી-૨૨, સંસ્કૃત-૩, અન્ય ભાષા-૧ તેમજ ૩ અન્ય સંપ્રદાયોનો સમાવેશ થાય છે. તથા ૧૮ ઉપયોગી લેખ નો પણ સમાવેશ કરેલ છે. સંપર્ક :- ૯૮૨૫૮૬૦૩૬૪

● અહો શ્રુતજ્ઞાનમ્ ગ્રંથ જીર્ણોદ્ધાર :- શ્રી આશાપૂરણ પાર્શ્વનાથ જૈન જ્ઞાન ભંડાર દ્વારા પ્રાચ્ય ભાષાના અને જીર્ણ ૧૮૦ પુસ્તકો તેમજ પ્રાચીન માસિકોને ડીજીટલાઈઝેશન કરીને મર્યાદિત નકલો પ્રકાશનની સહાયથી ઉત્તમ જ્ઞાનભંડારોને ભેટ મોકલાવી છે. કોઈપણ જ્ઞાનભંડારને ઇ-લાયબ્રેરી બનાવવી હોય તો લેખિત મંગાવવી આપેલી ડીવીડી ભેટ મળશે.

પ્રાચ્ય સાહિત્યના ઉપયોગ અનુકૂળતાથી અહીં www.ahoshrut.org ઉપર મૂકેલી છે.

|| શત્રુંજયાધિપતિ શ્રી આદિનાથાય નમઃ ||

|| જિનશાસન શણગાર સર્વસદ્ગુરુભ્યો નમઃ ||

जिनालय निर्माण, पुनरुद्धार, जीर्णोद्धार के बारे में मार्गदर्शक

शिल्प शिविर

शुभ निश्रा :
राजनगर में विराजमान सभी पूज्य आचार्यादि गुरु भगवंत

दिन : दि. 27-9-2014, शनिवार सुबह 9-00 बजे से
दि. 28-9-2014, रविवार शाम 5-00 बजे तक

जिनमंदिर के किसी भी प्रकार के कार्यमें रस-रुचि रखनेवाले सभी ट्रस्टी, व्यक्तिओं एवं सिविल एन्जीनीयर्स सविशेष आमंत्रित है।

शिविर स्थल :
श्री जैन वीशा ओसवाल क्लब
बेझमेन्ट, श्रेयस फाउन्डेशन के पास,
आंबावाडी, अहमदाबाद

शिविर में पधारने हेतु ओनलाईन रजिस्ट्रेशन (दि. 21-9-2014 तक)
www.shilpvidhi.org
(स्वीकृति ई-मेईल से दी जायेगी।)

शिल्प शिविर के आधारभूत शिल्पग्रंथरत्न

- **जैन शिल्प विधान** (भाग १-२)
- **जिनालय निर्माण मार्गदर्शिका**

(गुजराती - हिन्दी - English)

निमंत्रक : शेठश्री संवेग लालभाई
(प्रमुखश्री : शेठ आणंदजी कल्याणजी)

आयोजक :
- शेठ आणंदजी कल्याणजी - अहमदाबाद
- शेठ जीवणदास गोडीदास शंखेश्वर पार्श्वनाथ की पेढी - शंखेश्वर
- श्री समस्त मुंबई श्वेताम्बर जैन संघ - मुंबई

विशेष जानकारी संपर्क :
- कौशलभाई :
  0-94280 00606,
  jirnoddhar@ak-trust.com
- जय शेठ :
  0-89053 72857,
  jayshet[illegible]@yahoo.com

ધ્યાન આપશો :- આ ચાતુર્માસનો પ્રથમ અંક અહો! શ્રુતજ્ઞાનમ્ - [illegible] તમામ ગ્રુપ-૫ ના શેષ પૂજ્યોના ચાતુર્માસ સ્થળમાં પોસ્ટ દ્વારા મોકલાવ્યો હતો, અંક ન મળ્યો હોય તો આપનું નામ-સરનામું એસ.એમ.એસ દ્વારા અથવા ઇ-મેઇલ દ્વારા મોકલાવશો [illegible] ચાતુર્માસના સરનામાની સાથે પણ પોસ્ટ કે કુરીયર દ્વારા તુરત જ મોકલાવશો તો આપને આગામી અંકો પણ મોકલાવી શકાય. [illegible] જરૂર ન હોય તો પરત મોકલી શકાશે.

Printed Matter BookPosted 114(7)
U/C, 5A P & T Guide hence not be taxed

Rs. 1
Ticket

પ્રકાશક :
શ્રી આશાપૂરણ પાર્શ્વનાથ જૈન જ્ઞાન ભંડાર
[illegible]
[illegible], સાબરમતી, અમદાવાદ-[illegible],
મો : [illegible] (ઓ) [illegible]
E-mail : ahoshrut.bs@gmail.com
Website : www.ahoshrut.org